

În
acest
număr:

OLT

Trei
însemnări,
un interviu
și
un portret
de
Paul
Tutungiu

La Slatina, capitala județului Olt, nu există un teatru profesionist. Faptul ne contrariază de câte ori uităm că despre acest oraș se vorbește intens numai de zece ani încoace, de la reorganizarea administrativ-teritorială a țării, că abia acum, pe vechile ei coline, această așezare și-a modificat finuta, a devenit o localitate urbană, modernă, cu — și să punem acum punctul pe baza materială teatrală — o sală de spectacole la înălțimea exigențelor contemporane. Într-adevăr, apariția în Slatina a noului Case de cultură a sindicatelor (edificiu care, fără să fie semnat de același arhitect, amintește plăcut de silueta elegantului Teatru Național din Craiova) a transformat, încheindu-l din perspectiva schiței de sistematizare, centrul civic, social și cultural.

Știam că, în halele Întreprinderii de aluminiu, actorii bucureșteni au prezentat, într-o montare specială, Paterea și Adevărul de Titus Popovici și mă foloseam de acest argument pentru a polemiza cu un doctor în economie, tovarăș de compartiment, în trenul ce mă ducea la Slatina.

„Ca forță economică, îmi sublinia dumnealui, județul Olt înseamnă aceiași parametri de civilizație ca și Cluj-Napoca, să zicem. Ca forță culturală, comparația este de-a dreptul imposibilă”. Acest punct de vedere, neîngăduitor, nu m-a convins. Pentru că era și firesc ca economicul să-și spună întâi cuvântul, să definească, în metabolismul civilizației moderne, temelia ei. Apoi urma să se nască și noul timp cultural, timpul teatrului, inclusiv.

La Slatina aveam să constat nu numai că aveam dreptate, ci și, de ce să nu ne bucurăm, că ornicul teatrului a început să bată mult mai devreme decât aș fi prevăzută.

Cu un poet, despre teatru

Am colindat județul Olt, am cunoscut teatrul în județul Olt: Caracal, ca așezare de cîmpie, Balșul, Corabia, dar și comunele cu certă tentă urbană, Scorniceștii, cu acel ansamblu folcloric devenit personalitate și premiat de fundația Herder, dar și Scărișoara, Rusăneștii. Aveam tolba plină de informații, semnificative nu atât prin actul de cultură bine instituit, cît prin prospețimea lor de viață la zi, cînd, la plecare, i-am lăsat poetului Virgil Dumitrescu, instructorul cu probleme de teatru la Comitetul județean de cultură și educație socialistă, câteva întrebări-fulger, rugîndu-l să-mi expedieze prin poștă răspunsurile. Acum, la redactarea acestor în-

semnări, am observat că răspunsurile au o valoare de generalizare, aptă pentru o „introducere” în problema teatrului din județul Olt. Iată-le, așadar :

— Cum și cît se afirmă teatrul în județul dumneavoastră ?

— Activează aproximativ 120 de colective teatrale, la nivelul Caselor de cultură și al căminelor culturale, al sindicatelor, al unităților cooperăției meșteșugărești. Din ianuarie 1976 activează și un Teatru popular, în orașul Caracal. Există perspectiva de a se crea un colectiv similar și la Slatina. Am constituit, în cămine culturale, 16 centre metodice (după criteriul valoric și după criteriul geografic), ceea ce asigură o reală întreprindere a formelor de activitate teatrală, a experienței formațiilor din zonă. Activează 50 de instructori — absolvenți ai școlilor populare de artă din Pitești, Craiova, Slatina.

— Politica repertorială ?

— Optăm pentru un repertoriu cît mai divers, sub aspect artistic și tematic. De pildă,

acolo unde fenomenul navețismului a generat efecte negative, în planul formării omului de timp nou, s-a jucat piesa Navetiștii de Ion Băieșu (la căminele culturale Iancu Jianu, Drăghiceni, Poboru, Cungrea, Stoienești, Valea Mare); acolo unde s-au semnalat cazuri sau tendințe de înstrăinare a avutului obște, a fost pus în scenă Jocul cu focul de Octav Măgureanu (la Potcoava, Cilieni, Traianu, Crîmpoia, Strejești). Avem în vedere, bineînțeles, și celelalte criterii de abordare a repertoriului: accesibilitatea, valoarea colectivului de interpreți, baza materială. Au obținut premii sau titluri în confruntări competitive formațiile de teatru din Scărișoara, Nicolae Titulescu, Strejești, Șerbănești, Potcoava, Scornicești, Osica, Fălcoiu, Bucinișu, Vitomirești. Pentru punerea în valoare a talentelor locale am instituit, în anul 1975, Concursul de creație pentru piese de teatru într-un act. Au fost premiate lucrările Ghimpele de Mircea Enescu (jucată în comuna Scărișoara) și Noaptea fierbinte de Vasile Oltiș (jucată la Casa de cultură din Slatina).

— Dezvoltarea bazei materiale a județului a stimulat și un fenomen de cultură teatrală pe măsură?

— „Pe măsură“, este o expresie, deocamdată, prematură. Deocamdată. Începînd din acest an, reflexul în cultură al dezvoltării economice impetuoase este mai vizibil. În acest an, cum am mai spus, a apărut pe harta culturală a județului primul teatru popular (Caracal). Vom iniția un Festival național al teatrului agitatoric. S-au maturizat formațiile teatrale de amatori, a crescut exigența publicului, dornic de spectacole cât mai apropiate de realitatea imediată.

și mai mult. Acea graniță dintre cultura artistică și producătorul de bunuri materiale este, practic, anulată: muncitorul a devenit el însuși producător de cultură artistică. Aceasta înseamnă mai mult decît acomodare, mai mult decît inițiere în legile esteticii. Ortopelea Ianuarie este sudor la întreprinderea de prelucrare a aluminiului din Slatina. Banu Nicolae — maestru în electroliză. Deleca Auxente — impiecat de mișcare. Deocamdată, ei se numără printre cei ce au dat glas textului lui Cristian Munteanu, Prima anchetă, sau textului lui Dan Tărchilă, Porumb crud. Reușitele, experiența acumulată în teritoriul atît de diferit de profesia lor, teritoriul teatrului, va duce, poate, în viitorii ani, la abordarea unor repertorii mai puțin facile, la un Caragiale, de pildă, și — de ce să nu visăm cu ochii deschiși? — chiar la un Shakespeare! Democratizarea culturii nu este o simplă teză a societății socialiste multilateral dezvoltate: este un fenomen real, se naște din cerințele lăuntrice ale naturii umane transformate, este un rezultat al umanismului socialist.

Cum să ne explicăm frumoasa performanță spirituală a tehnicianului Speriș Ion, de la I.O.B. Balș, care este producător de bunuri materiale, dar și regizor și interpret în formația de teatru? Ca o întâmplare? Nu. Ca un rezultat, de bun augur, al pătrunderii în masă a culturii.

Îl cunoașteți pe Mișu Slătculescu?

Muncitorii și teatrul

La Slatina și la Balș, muncitorii și ceilalți salariați ai întreprinderilor industriale și-au făcut, ca să folosim o expresie, cu tîlc, a unui activist sindical, „din teatru, o doua meserie“. Această expresie își tîlmăcește adevăratul ei înțeles într-un real fenomen de democratizare a culturii, asimilarea culturii de către marea masă a producătorilor de bunuri materiale realizîndu-se și în relația om-teatru. Un muncitor care participă, ca spectator, la teatru înseamnă, desigur, ceva, dar un muncitor care devine purtătorul mesajului teatral, în ipostază de actor, înseamnă

Există, în fiecare oraș din România de azi (și mă refer nu la marile orașe, cu „depozite“ de personalități în toate domeniile, ci la acele orașe care, altădată, constituiau salba de tîrguri provinciale, iar acum, revigorare de artere industriale, de poziții strategice și funcționale, din punct de vedere social, politic și mai ales economic, aspiră la individualitate spirituală, la distinct, la dreptul de a spune un cuvînt în cultura românească), în toate aceste orașe, care au devenit sau sînt pe cale de a deveni municipii, există, cum spuneam, cîte un nume, în mod particular legat de acea osmoză de realități estetice ce constituie viața culturală a respectivei așezări. Este numele animatorului numărul unu al acestei vieți culturale, numele celui care a înființat și condus primele formații artistice muncitorești după Eliberarea patriei, numele celui care a fost în fruntea actelor ce reflectau în cultură faptele partidului. Un astfel

Florența Marinescu, Emil Tudor, Mariana Stratan (sus) și Emil Tudor și Mișu Slătulescu (dreapta) în „Nu sintem îngeri” de Paul Ioachim

de nume este, la Caracal, Mișu Slătulescu. Director al Casei de cultură, dar și... interpret în formația de teatru, regizorul ei, chiar, Mișu Slătulescu este actor, și ne permitem să-l numim așa, din 1945.

A jucat în peste 50 de piese de teatru (între-un act sau în trei acte). Formația de teatru condusă de Mișu Slătulescu a obținut două mențiuni la Festivalurile naționale de teatru pentru amatori, dar și Marele premiu și Medalia de aur la cel de-al XI-lea Concurs al formațiilor artistice de amatori, cu colajul agitatoric *Ziua care nu se uită*. La Festivalul teatrului scurt — Tîrgoviște, 1976 — a obținut premiul III cu spectacolul *Idee de Petre Bărbulescu*.

Mișu Slătulescu, președintele Comitetului de cultură și educație socialistă din Caracal, a început să încărunească. A început să încărunească pe măsură ce viața spirituală a orașului — orașul Caracal însuși — capătă accente din ce în ce mai tinerești.

De ce nu un teatru profesionist?

Dintr-un târg comercial, Slatina a ajuns acum un oraș industrial important, în care lucrează mii de muncitori. Poziția Slatinei este egală tuturor capitalelor de județ: Pi-

tești, Brașov, Galați, Constanța. „De ce să n-avem și noi un teatru profesionist?” — iată întrebarea pe care mi-o adresa, în incinta frumoasei Case de cultură, la Slatina, un tehnician constructor, Vasile Bordea. Avem aceleași drepturi, spunea el, ca și locuitorii capitalelor de județ pe care vi le-am menționat. Mergem să vedem teatrele profesioniste, atunci cînd ne vizitează orașul, sau cînd ne aflăm noi la București, de pildă. Dar, de fiecare dată, ne încearcă regretul că nu avem și noi, în orașul nostru, un teatru profesionist. Am comentat această idee cu tovarășul Constantin Popescu, președintele Comitetului județean de cultură și educație socialistă. „Idea nu este numai a câtorva. Am ridicat problema, cu însumi, la plenara Comitetului județean de partid. Slatina are acum o populație numeroasă și, prin construcția Casei de cultură, dispune de o sală de spectacole cu amenajări tehnice moderne. Trebuie creat cadrul legal pentru înființarea, la centrul noilor județe — ca Olt, Teleorman, Ialomița, Vrancea —, a unor teatre profesioniste la care clasa muncitoare, producătorii bunurilor materiale din aceste părți ale țării au tot dreptul. Chiar redistribuirea cadrelor artistice între județele care acum au un rang administrativ egal nu este o propunere de neglijat, în vastul și în același timp profundul proces de democratizare a culturii ce se desăvîrșește pe măsură ce înaintăm către comunism. Pînă atunci, vom încerca să creăm o stagiune permanentă a teatrelor profesioniste din București, Pitești sau Craiova și să inițiem, cu o periodicitate mai sigură, întâlniri cu trupe de actori renumite“.